

Agendapunt commissie:

steller	telefoonnummer	email
Natasja Hassankhan	040-2083731	natasja.hassankhan@a2samenwerking.nl
agendapunt	kenmerk	datum raadsvergadering
	906147/981720	29 mei 2019
portefeuillehouder		
M.Theus		
onderwerp		
Zienswijze Strategisch Plan GRWRE 2019-2022		
aan de gemeenteraad		

A. Samenvatting

Gemeente Valkenswaard neemt samen met de gemeenten Eindhoven, Veldhoven, Heeze-Leende en Waalre deel in de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (GRWRE). Voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) is onder de gemeenschappelijke regeling een uitvoeringsorganisatie (Ergon) opgericht. In 2018 is voor de uitvoering van (delen van) de Participatiewet een tweede uitvoeringsorganisatie onder de bestaande GRWRE opgericht; het Participatiebedrijf.

Jaarlijks wordt een strategisch plan en een begroting opgesteld. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hebben voorafgaand aan de vaststelling hiervan de mogelijkheid hun zienswijze te geven. De begroting 2019 is in de raadsvergadering van 13 september 2018 vastgesteld.

B. Voorgesteld besluit

- Instemmen met de zienswijze, die is verwoord in bijgaande conceptbrief.

C. Inleiding

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 is de instroom tot de sociale werkvoorziening gestopt. De gemeenten hebben de verantwoordelijkheid behouden voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) van de bestaande deelnemers. Gemeente Valkenswaard neemt samen met vier regiogemeenten deel in de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Regio Eindhoven (GRWRE) voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening. De samenwerking is uitgebreid met het bieden van re-integratiedienstverlening binnen de Participatiewet.

Door samen te werken worden de krachten van de gemeenten en specialistische uitvoeringsorganisaties op het gebied van arbeid vanuit het kader van de Participatiewet en de Wsw gebundeld. Een samenwerking gericht op het bieden van arbeidsmogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of een arbeidsbeperking. Onze burgers wordt op deze wijze een breed aanbod op het gebied van arbeidsre-integratie geboden. Daarnaast wordt de opgebouwde kennis en kunde op het gebied van de loonkostensubsidie, beschermt werk en Wsw ingezet voor de mensen met een arbeidsbeperking. Gemeente Valkenswaard kan door deze samenwerking haar burgers op een adequate wijze ondersteunen, die zij zelfstandig niet had kunnen bewerkstelligen.

Leden van de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten hebben zitting in het bestuur van de GRWRE. Achtereenvolgens leest u de volgende onderwerpen.

1. Strategisch plan GRWRE 2019-2022

In artikel 27 van de GRWRE is opgenomen dat het bestuur jaarlijks een concept Strategisch plan voor een periode van vier jaar naar de colleges stuurt, waarin een samenhangend geheel van op elkaar afgestemde keuzen is opgenomen om de doelstellingen van het openbaar lichaam te bereiken. Het strategisch plan omvat in ieder geval een beleidsplan en begroting voor het daarop volgende kalenderjaar.

Via dit raadsvoorstel wordt uw gemeenteraad gevraagd uw zienswijze te geven op het Strategisch Plan GRWRE 2019-2022.

Mede op verzoek van uw gemeenteraad is GRWRE doende om de planning en control proces af te stemmen op de processen van de deelnemende gemeenten.

2. Nieuw bestuur

In dit raadsvoorstel leest u aanvullend over de nieuwe bestuurssamenstelling GRWRE.

D. **Wat willen we bereiken?**

Valkenswaard biedt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of arbeidsbeperking arbeidsmogelijkheden. Belangrijk hierin is dat de mogelijkheden passen bij de mensen. Dit vraagt maatwerk.

Met dit strategisch plan voeren de deelnemende gemeenten en GRWRE de taken voortkomend uit de Wsw en Participatiewet uit. We voldoen hiermee aan de wettelijke opdracht met betrekking tot de Wsw, Beschut werken en Banenafpraak. Door samen te werken zijn we in staat onze dienstverlening aan onze inwoners effectiever en efficiënter te verrichten. Om aansluiting en invloed te hebben op de ontwikkelingen binnen de GRWRE is Valkenswaard vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur. Daarnaast is er ambtelijk overleg.

E. **Wat gaan we er voor doen?**

1. Strategisch plan GRWRE 2019-2022

1.1 Het Strategisch plan 2019-2022 bouwt voort op de gemaakte strategische keuzen, anticipeert op de ontwikkelingen volgend uit de decentralisaties en de door gemeenten gemaakte keuzes.

Met invoering van de Participatiewet is er één nieuwe regeling voor mensen die door hun arbeidsbeperking extra ondersteuning nodig hebben om te kunnen participeren. De toegang tot de Wsw is gestopt, waarbij rechten en plichten van de huidige Wsw-werknemers behouden blijven. De oude Wsw is hiermee een sterfhuisconstructie geworden. De toegang tot de Wsw is gestopt, maar de doelgroep blijft bestaan. Deze groep wordt in het vervolg vanuit de Participatiewet ondersteund

Door de colleges van de deelnemende gemeenten GRWRE is besloten om ook de mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt binnen de Participatiewet te ondersteunen. Dit naast de doelgroep van de oude Wsw en de mensen met een arbeidsbeperking. De ondersteuning voor deze doelgroep krijgt vorm binnen het Participatiebedrijf. In 2018 is deze nieuwe uitvoeringsorganisatie officieel operationeel geworden. In 2019 wordt deze doorontwikkeld.

In het Strategisch plan GRWRE 2019-2022 zijn de volgende bestuurlijke besluiten uitgewerkt:

- De strategische kaders waarbinnen delen van de uitvoering van de Participatiewet binnen de GRWRE worden vormgegeven;
- De operationele vertaling hiervan voor de uitvoering van de 'oude Sociale Werkvoorziening', de Loonkostensubsidie-regeling en de Beschut Werken-regeling (samengevat: gesubsidieerde arbeid);
- De doorontwikkeling van het Participatiebedrijf als re-integratiebedrijf voor mensen met een overbrugbare afstand tot de reguliere arbeidsmarkt;
- Het daaraan gekoppelde personele beleid en de begroting (inclusief meerjarenraming en risicoanalyse).

Voor 2019 staan de volgende ontwikkelthema's centraal:

- Structuur- en merkontwikkeling (branding)
- Doorontwikkeling Participatiebedrijf
- Uitbouwen plaatsingen bij reguliere werkgevers
- Inzetten van infrastructuur van Ergon voor trajecten bij het Participatiebedrijf
- Inzetten pilot tijdelijke loonkostensubsidie (LKS) voor participatiewet-kandidaten met of zonder begeleiding, niet per definitie doelgroep banenafpraak
- Ontwikkelen strategisch huisvestingsplan
- Verbeteren duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van personeel.

1.2. De GRWRE bestaat uit 2 uitvoeringsorganisaties en biedt daarmee arbeidsmogelijkheden aan een brede doelgroep.

In het verleden is uitvoeringsorganisatie Ergon onder een gemeenschappelijke regeling opgericht om uitvoering te geven aan de Wsw. De afzonderlijke gemeenten ontvangen een Rijksbijdrage hiervoor. Door het ondersteunen van mensen vanuit de Wsw is binnen Ergon

ruime kennis en ervaring opgedaan in het plaatsen en begeleiden van mensen met een arbeidsbeperking. Deze ervaring wordt tevens in gezet voor de uitvoering van beschut werk en voor mensen met een arbeidsbeperking vanuit de Participatiewet.

In 2018 is het Participatiebedrijf, een tweede regionale uitvoeringsorganisatie opgericht onder de gemeenschappelijke regeling onder de Participatiewet. Het Participatiebedrijf richt zich op de re-integratie en bemiddeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen de kaders van de Participatiewet. Voor de uitvoering hiervan zijn middelen nodig die de gemeenten van het Rijk ontvangen. Het Participatiebedrijf is preferent voor het inzetten van trajecten, maar heeft daarbij geen exclusiviteit. De klantmanager Werk en Inkomen biedt de klant een ander re-integratietraject aan als daarmee de afstand tot de arbeidsmarkt beter overbrugd kan worden.

Er wordt gewerkt aan samenhang tussen de uitvoering van trajecten binnen het Participatiebedrijf en de uitvoering van plaatsingen Loonkostensubsidie en Beschut Werk door Ergon. Deze samenhang richt zich met name op een:

- eenduidig aanmeldingsproces voor toeleiders binnen de keten.
- eenvormige uitvoering van intake- en diagnose.
- gebruikmaking van elkaars portfolio.
- definitie van gelijke kernwaarden en methodische handelwijze.
- geïntegreerde rapportage aan de opdrachtgevers.

De arbeidsmarktsituatie ondersteunt de mogelijkheden voor re-integratie, doordat werkgevers nog steeds op zoek zijn naar personeel. Tegelijkertijd is er sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt; vraag en aanbod passen niet goed op elkaar. De mensen die nog niet hebben kunnen profiteren van een goede arbeidsmarktsituatie, hebben goede ondersteuning nodig. Dit betekent dat er andere inzet gepleegd moet worden om een goede match te maken. De expertise binnen de GRWRE wordt ingezet om arbeidsmogelijkheden voor deze brede doelgroep te creëren.

De arbeidsmakelaars van Valkenswaard en Heeze-Leende werken nauw samen met de medewerkers van Ergon en het Participatiebedrijf. Zo worden de mensen bemiddeld naar werk bij de lokale en sub-regionale werkgevers.

1.3 Er zal steeds weer gezocht worden naar een balans tussen de benodigde werkplekken voor Wet Banenafpraak en voldoende mensen om de portfolio van de uitvoeringsorganisaties veilig te stellen

Voor de realisatie van het aantal plaatsingen uit het sociaal akkoord van 2013 (Wet Banenafpraak) is uitbreiding nodig van het aantal werkplekken bij de GRWRE. Het aantal te plaatsen kandidaten wordt jaarlijks als taakstelling in het Strategisch Plan opgenomen. In de praktijk blijkt dat deze uitbreiding niet altijd synchroon loopt met het aantal plaatsingen dat nodig is om de productie-portfolio van Ergon te borgen. Om te zorgen dat alle productie-opdrachten behouden blijven, is soms extra mankracht nodig. Deze worden dan door extra inzet van uitzendkrachten geleverd. Deze oplossing brengt extra kosten met zich mee. Deze kosten zijn gerechtvaardigd. Hiermee wordt namelijk voorkomen dat arbeidsplaatsen verloren gaan doordat productie-opdrachten verdwijnen. Deze arbeidsplaatsen zijn de komende jaren hard nodig om de Banenafpraak meerjarig te kunnen invullen.

In 2019 wordt gestart met een pilot om meer mensen met een uitkering te plaatsen op een betaalde werkplek door de tijdelijke loonkostensubsidie. Dit zijn mensen die niet tot de doelgroep Banenafpraak behoren, maar wel een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Op deze wijze wordt aan de vraag van ondernemers en opdrachtgevers – de product portfolio van Ergon - voldaan. Ook kunnen bijstandsgerechtigden via deze pilot werkervaring opdoen, zich ontplooiën en doorstromen naar betaald werk zonder vorm van ondersteuning.

1.4 Het ondersteunen van mensen met een arbeidsbeperking én het ondersteunen van mensen zonder arbeidsbeperking wordt in de komende jaren moeilijker.

We willen graag mensen met een arbeidsbeperking ondersteunen in het kader van de Wet Banenafpraak. In 2018 hebben we 19 mensen met een arbeidsbeperking naar betaald werk ondersteund. In 2019 is het beoogde aantal plaatsingen 20. Per persoon betalen we € 5050,00 aan begeleidingskosten uit eigen middelen aan de GRWRE. Met deze kosten wordt de werkgever ondersteund en kan er bijvoorbeeld jobcoaching ingezet worden. Deze kosten zijn jaarlijks zolang de persoon onder de regeling valt en kunnen jaren doorlopen.

Momenteel is de arbeidsmarkt goed en dat betekent kansen voor werkzoekenden. De mensen met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt, vindt zelf of met minimale ondersteuning een baan. Echter de mensen die nog niet aan het werk zijn en een groter afstand tot de arbeidsmarkt hebben, hebben specifieke ondersteuning nodig. In Valkenswaard zijn het grootste deel van de mensen met een bijstandsuitkering 45 jaar of ouder (ca. 40%). Daarvan heeft ca. 60% langer dan 5 jaar een uitkering. Als gevolg van het grote aantal opgevangen statushouders is het aandeel uitkeringsgerechtigden in Valkenswaard toegenomen.

De gemeente ontvangt integratie uitkeringen van het Rijk. De integratie uitkeringen zijn voor de Wsw-doelgroep vanuit de oude regeling, voor de inzet van ondersteuning voor mensen met een indicatie beschut werk, loonkostensubsidie maar ook voor mensen zonder arbeidsbeperking. Dit zou voldoende moeten zijn om alle kosten voor participatie-activiteiten (inclusief begeleidingskosten Banenafspraken) te kunnen betalen. In het verleden is al vastgesteld dat de integratie uitkering te laag is om alle kosten te dekken. Hierdoor heeft de gemeente extra eigen middelen ter beschikking gesteld voor re-integratie en het participatiebedrijf.

Beschikbare middelen voor overige re-integratie activiteiten

	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdragen ¹ .	497.124	481.097	481.097	481.097	481.097
Eigen middelen gemeente	161.000	195.000	290.000	310.000	310.000
Totale begroting	658.124	676.097	771.097	791.097	791.097
Begrote begeleidingskosten	-159.000	-283.000	-364.573	-432.931	-516.479
Verschil	499.124	393.097	406.524	358.166	274.618

¹Vanaf 1 januari 2019 is een deel van de Rijksbijdrage voor integratie uitkering overgeheveld naar de algemene uitkering. De bijdrage voor de klassieke doelgroep is vanaf 2018 overgeheveld naar het participatiebudget, zoals benoemd in bovenstaande tabel. De extra bijdrage voor doelgroep nieuw Wajong en nieuw begeleiding is niet direct te herleiden. De gemeente heeft eigen middelen toegewezen aan het participatiebudget.

Echter de begeleidingskosten nemen in de komende jaren sterk toe, terwijl de Rijksbijdragen nemen in de komende jaren bijna niet toenemen. Ondanks de toevoeging van eigen middelen aan het participatiebudget, worden de beschikbare middelen voor overige re-integratie activiteiten lager. Dit baart ons zorgen, omdat het de mogelijkheden vermindert om de overige klanten via re-integratietrajecten naar werk laten uitstromen.

Ondanks dat de arbeidsmarkt momenteel goed is, blijft het belangrijk om verschillende re-integratiemogelijkheden te kunnen aanbieden. De mensen die bijstandsafhankelijk zijn, hebben nog niet kunnen profiteren van de goede arbeidsmarkt. Voor deze mensen is het essentieel dat zij ondersteuning ontvangen dat goed aansluit door maatwerk aan te bieden.

De GRWRE stelt in overleg met de deelnemende gemeenten in 2019 opnieuw de begeleidingskosten vast. Als de kosten ongewijzigd (hoog) blijven, dan is gevolg dat in Valkenswaard minder mensen met een arbeidsbeperking ondersteund kunnen worden.

2. Nieuwe bestuurssamenstelling

Na de gemeenteraadsverkiezingen is medio 2018 het nieuwe bestuur van de GRWRE aangetreden. Conform de gemeenschappelijke regeling (GR) worden vanuit de 5 deelnemende gemeenten elk 2 zetels vervuld. Daarvan neemt een afvaardiging plaats in het Dagelijks bestuur (DB), dat in de bestuursvergadering van 13 juni 2018 is gekozen:

- wethouder Mariëtte van Dongen-Lamers (gemeente Veldhoven), voorzitter
- wethouder Yasin Torunoglu (gemeente Eindhoven), plaatsvervangend voorzitter
- wethouder Mieke Theus (gemeente Valkenswaard)

In het Algemeen Bestuur (AB) hebben zitting:

- de leden van het Dagelijks Bestuur
- wethouder Marcel Oosterveer (gemeente Eindhoven)
- burgemeester Paul Verhoeven (gemeente Heeze-Leende)
- wethouder Jan de Bruijn (gemeente Heeze-Leende)
- wethouder Theo Geldens (gemeente Valkenswaard)
- wethouder Daan de Kort (gemeente Veldhoven)
- wethouder Lianne Smit-Volkers (gemeente Waalre)
- wethouder Alexander van Holstein (gemeente Waalre)
- Wethouder Marc Jeuken (gemeente Geldrop-Mierlo) is aangesloten als toehoorder.

F. Betrokken partijen

- Bij de totstandkoming van dit Strategisch plan zijn de gemeenten Valkenswaard, Heeze-Leende, Veldhoven, Waalre en Eindhoven, het bestuur en de directie van de GRWRE betrokken.
- De Adviesraad Sociaal Domein heeft het Strategisch plan GRWRE 2019-2022 ontvangen en het raadsvoorstel ontvangen. Aan de ASD is gevraagd om advies uit te brengen. De ASD heeft een aantal suggesties voor het raadsvoorstel gemaakt, die hierin verwerkt zijn. Vervolgens zijn zij gevraagd een definitief advies uit te brengen. Ten tijde van het aanleveren van het raadsvoorstel is het advies nog niet ontvangen, maar wordt toegevoegd wanneer het ontvangen is.
- De ondernemingsraad Ergon heeft op 7 november 2018 een reactie gegeven op het Strategisch plan gegeven. De OR is geeft een positief advies af maar plaatst een aantal kanttekeningen, zoals het behouden van de goede naam van de Ergon voor de mensen met een beperkte loonwaarde en onduidelijkheid begeleidingsvergoeding voor mensen met een loonkostensubsidie of beschut werken indicatie waardoor de instroom bij de Ergon lager wordt. De gehele reactie is toegevoegd aan het Strategisch Plan als bijlage 5. De OR is de vertegenwoordiger van mensen met een dienstverband bij de Ergon. De deelnemers aan een traject bij Ergon of het Participatiebedrijf, worden vertegenwoordigd door de Cliëntenraad Werk en Inkomen van het samenwerkingsverband A2 gemeenten.

G. Beheer en onderhoud

n.v.t.

H. Financiën

In de raadsvergadering van september 2018 is de initiële begroting van 2019 vastgesteld.

I. Vervolgstappen

De zienswijze conform Raadsbesluit kenbaar maken aan het dagelijks bestuur van de GRWRE. Zie hiervoor concept zienswijze in bijlage 2.

J. Communicatie

Het Strategisch plan GRWRE 2019-2022 wordt, nadat dit door het bestuur is vastgesteld, via de GRWRE aan de pers en derden beschikbaar gesteld. De wijziging van de GRWRE zal in de Staatscourant worden gepubliceerd en aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant worden gezonden.

K. Bijlage(n)

1. concept zienswijze ten aanzien van het Strategisch Plan GRWRE 2019-2022.

L. Ter inzage liggende stukken

1. Strategisch Plan GRWRE 2019 -2022;
2. Advies Adviesraad Sociaal Domein d.d. 9 april 2019.

Burgemeester en wethouders van Valkenswaard

De raad van de gemeente Valkenswaard;

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 april 2019, nummer 906147 / 906312;

Gelet op de behandeling in de vergadering van de raadscommissie d.d. 16 mei 2019;

BESLUIT

1. Als zienswijze ten aanzien van het Strategisch Plan GRWRE 2019-2022 inclusief begroting, kenbaar te maken dat de gemeenteraad van Valkenswaard de volgende opmerkingen plaatst:

- **We ondersteunen de richting en de inhoud van het Strategisch Plan;**
- **We hebben reeds ingestemd met de meerjarenbegroting schijf 2019 en niet ingestemd met de jaarschijven 2020 en verder;**
- **We nodigen het bestuur van de GRWRE uit om ook voor de jaren 2020 en daaropvolgend de balans tussen de benodigde werkplekken Wet Banenafpraak en voldoende mensen voor de productiecapaciteit veilig te stellen.**
- **We nodigen het bestuur van de GRWRE dringend uit om de begeleidingskosten vanuit de taakstelling Banenafpraak omlaag te brengen. Anders kunnen wij niet voldoen aan de taakstelling en zijn wij genoodzaakt om het aantal aanmeldingen van mensen met een arbeidsbeperking te verminderen.**

2. Kennis te nemen van de nieuwe bestuurssamenstelling GRWRE.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad d.d. 29 mei 2019.

Kenmerk: 906147/981720

de griffier,

de voorzitter,

drs. C. Miedema

drs. A.B.A.M. Ederveen.